

Қазақстан Республикасы экология және
табиғи ресурстар министрлігі

«Қазгидромет» РМК

2026 ж. «23-25» мамырға арналған

**Қазақстан Республикасының таулы аумағы бойынша жаңбыр генезисті сел
қауіптілігінің күнделікті бюллетені №14**

(бюллетеньнің қолданылу мерзімі: 2026 жылғы 22 мамыр сағат 20:00-ден 25 мамыр сағат 20:00-ге дейін)

құрастырылған күні: 22.05.2026 ж.

Мекен жайы: Алматы қ., Абай д., 32
Астана қ., Мәңгілік ел д., 11/1

Сел үдерістерін зерттеу және
селді болжау басқармасының
басшысы:

Яфязова Р.

тел.: 8(727) 267-53-38

e-mail: seli@meteo.kz

Кезекші синоптик:

Сагадиева М.

тел.: 8(7172) 79-83-75

e-mail: ukpp@meteo.kz

2026 жылғы «23-25» мамырға

Қазақстан Республикасының аумағы бойынша жаңбыр генезисті сел қауіптілігі туралы Кеңес беру

Облыстар	Сел қауіпті аудандар	Гидрометеорологиялық жағдай
	Іле Алатауы	Қар жамылғысы 2900 м биіктік шамасында және одан жоғары жатыр. Нөлдік изотерма таңғы сағат 5-те 3320 м биіктікте болды. Орташа тәуліктік ауа температурасы 2,8-3,0 °С өсті, биік таулы аймағында – 1,6 °С. Төмен таулы аймағында топырақ ылғалдануы жоғары. Өзендердегі су деңгейінің едәуір өзгерістері байқалмайды. 23 мамырда түнде жауын-шашын, кей уақытта қатты жауын-шашын (жаңбыр, сулы қар) (1-25 мм), күндіз кей уақытта жаңбыр (1-5 мм). Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 24 мамырда түнде жауын-шашын (жаңбыр, қар), күндіз жаңбыр (1-14 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 25 мамырда жаңбыр (1-14 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ.
Алматы	Күнгей Алатауы	Қар жамылғысы 3750 м биіктік шамасында және одан жоғары жатыр (18 мамыр жағдайында). Орташа тәуліктік ауа температурасы 2,8 °С өсті. Өзендердегі су деңгейі өзгеріссіз. 23 мамырда кей уақытта жаңбыр (1-14 мм). 24 мамырда түнде жауын-шашын (жаңбыр, қар), күндіз жаңбыр (1-14 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 25 мамырда жаңбыр (1-14 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ.
	Теріскей Алатау	Қар жамылғысы 4300 м биіктік шамасында және одан жоғары жатыр (18 мамыр жағдайында). Орташа тәуліктік ауа температурасы 2,2 °С өсті. Өзендердегі су деңгейінің едәуір өзгерістері байқалмайды. 23 мамырда жаңбыр, түнде қатты жаңбыр (1-23 мм). Теріскей Алатауының орта таулы және төмен таулы аймақтарында қарқынды ұзақ жауын-шашын түскенде сел түзілуі мүмкін. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз. 24 мамырда түнде жауын-шашын (жаңбыр, қар), күндіз жаңбыр (1-14 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 25 мамырда жаңбыр (1-14 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ.
Жетісу	Жетісу Алатауы	Жетісу Алатауының батыс бөлігінде қар жамылғысы 2800 метрге жуық және одан жоғары биіктіктерде сақталуда, солтүстік бөлігінде – 3300 метрден жоғары, солтүстік-шығыс бөлігінде – 3200 метрге жуық және одан жоғары, ал оңтүстік бөлігінде – 3300 метрге жуық және одан жоғары биіктіктерде сақталуда (18 мамыр жағдайында). Жетісу Алатауының солтүстік-батыс бөлігінде орташа тәуліктік ауа температурасы 4,8 °С өсті; батыс бөлігінде – 6,3 °С. Өзендердегі су деңгейінің едәуір өзгерістері байқалмайды. 23 мамырда түнде кей жерлерде жауын-шашын (жаңбыр, қар) (1-14 мм), күндіз кей жерлерде аздаған жаңбыр (0,0-0,9 мм). Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 24 мамырда түнде жауын-шашын (жаңбыр, қар), күндіз жаңбыр (1-14 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 25 мамырда жаңбыр (1-3 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ.

Жамбыл	Қырғыз Алатауы	Қар жамылғысы 2900 м биіктік шамасында және одан жоғары жатыр (18 мамыр жағдайында). Орташа тәуліктік ауа температурасы 2,3 °С өсті. Өзендердегі су деңгейінің едәуір өзгерістері байқалмайды. 23 мамырда жаңбыр, найзағай, түнде кей уақыттарда қатты жаңбыр (3-15 мм), бұршақ, дауыл. Қырғыз және Талас Алатауының орта таулы және төмен таулы аймақтарында қарқынды ұзақ жауын-шашын түскенде сел түзілуі мүмкін. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз. 24, 25 мамырда жаңбыр (1-3 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ.
	Талас Алатауы	
Түркістан	Талас Алатауы	Қар жамылғысы 3200 м биіктік шамасында және одан жоғары жатыр (18 мамыр жағдайында). Орташа тәуліктік ауа температурасы 0,6 °С төмендеді. Өзендердегі су деңгейінің едәуір өзгерістері байқалмайды. 23 мамырда жаңбыр, түнде кей уақыттарды қатты жаңбыр (15-20 мм), кей уақыттарда бұршақ, найзағай, дауыл. Талас
	Өгем жотасы	Алатауының және Өгем жотасының орта таулы және төмен таулы аймақтарында қарқынды ұзақ жауын-шашын түскенде сел түзілуі мүмкін. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз. 24, 25 мамырда жаңбыр (1-14 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ.
Маңғыстау	Маңғыстау таулары	Орташа тәуліктік ауа температурасы 1,9 °С өсті. 23, 24 мамырда жауын-шашынсыз. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 25 мамырда жаңбыр (1-12 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ.
Абай	Тарбағатай	Қар жамылғысы 2700 м биіктік шамасында және одан жоғары жатыр (18 мамыр жағдайында). Орташа тәуліктік ауа температурасы 4,2 °С өсті. Өзендердегі су деңгейінің едәуір өзгерістері байқалмайды. 23 мамырда жауын-шашынсыз. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 24 мамырда жаңбыр (1-14 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 25 мамырда жауын-шашынсыз. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ.
Шығыс Қазақстан	Сауыр	Қар жамылғысы 2900 м биіктік шамасында және одан жоғары жатыр (18 мамыр жағдайында). Орташа тәуліктік ауа температурасы 5,2 °С өсті. 23 мамырда жауын-шашынсыз. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 24 мамырда түнде жауын-шашын (жаңбыр, қар), күндіз жаңбыр, қатты жаңбыр (1-15 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 25 мамырда түнде жауын-шашын (жаңбыр, қар) (1-14 мм). Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ.
	Қазақстандық Алтай	Қар жамылғысы солтүстік жоталарда 1600 м биіктік шамасында және одан жоғары (18 мамыр жағдайында). Қазақстандық Алтайдың солтүстік-батыс бөлігінде орташа тәуліктік ауа температурасы 3,8 °С өсті; оңтүстік-шығыс бөлігінде – 4,8 °С. Өзендердегі су деңгейінің едәуір өзгерістері байқалмайды. 23 мамырда түнде кей жерлерде аздаған жауын-шашын (жаңбыр, қар) (0,9 мм дейін). Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 24 мамырда түнде жауын-шашын (жаңбыр, қар), күндіз жаңбыр, қатты жаңбыр (1-15 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 25 мамырда түнде жауын-шашын (жаңбыр, қар) (1-14 мм). Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ.

Бюллетеньді құрастыру кезінде «Қазгидромет» РМК бөлімшелерінің деректері мен ақпараттары, Жер туралы ғылымдар орталығы (GFZ) Потсдам, Германия ұсынған MODSNOW құралы пайдаланылады

Жаңбыр генезисті сел қауіптілігінің деңгейі (1 Қосымша)

!!! Ескерту: Сел қауіпті ауданда тәртіп ережесін сақтаңыз (2 Қосымша)

Жаңбыр генезисті сел қауіптілігінің деңгейі

Сел қауіптілігінің деңгейлері	Сел қауіптілігінің деңгейін анықтайтын факторлар	Қауіптілік дәрежесі	Қорғау шаралары
	<p>Маусымдық қар сызығы жайғасуының, ауа температурасының, топырақ ылғалдылығының жоғары мәндері; болжамды сұйық жауын-шашын мөлшері ≥ 30 мм (өте қатты жаңбыр) немесе нақты жауған сұйық жауын-шашын мөлшері ≥ 40 мм</p>	<p>Халық пен шаруашылық нысандары үшін үлкен қауіп</p>	<p>Мемлекеттік басқару органдары мен халықты хабардар ету.</p>
	<p>Маусымдық қар сызығы жайғасуының, ауа температурасының, топырақ ылғалдылығының жоғары мәндері; болжамды сұйық жауын-шашын мөлшері 15-29 мм (қатты жаңбыр)</p>	<p>Халық пен шаруашылық объектілері үшін потенциалды қауіп</p>	<p>Мемлекеттік басқару органдары мен халықты хабардар ету.</p>
	<p>Маусымдық қар сызығы жайғасуының, ауа температурасының, топырақ ылғалдылығының салыстырмалы түрде төмен мәндері; болжамды сұйық жауын-шашын мөлшері 15-29 мм (қатты жаңбыр)</p>	<p>Төмен таулы аймақта селдің пайда болу аймағында адамдар үшін потенциалды қауіп</p>	<p>Мемлекеттік басқару органдарына және халыққа хабарлау.</p>
	<p>Төмен ауа температурасы, топырақтың ылғалдылығы, сұйық жауын-шашынның болмауы.</p>	<p>Қауіптілік жоқ</p>	<p>Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтау, «Абайлаңыз, сел қауіптілігі бар телім» ескерту қалқандарын назарға алу</p>

Сел қауіптілігінің белгілері және Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелері

Тауларға бару және онда болу жоспарланғанда, ауа райының өзгерістерін және дауылды ескертулерді бақылау қажет. Сел қауіпі туындаған жағдайда, сел қауіпі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтау керек. Сел ағынының тереңдігі 40-50 м жетуі мүмкін (әсіресе арнаның бұрылыстарында), ағынның қозғалу жылдамдығы-5-10 м/с және одан жоғары (жекелеген жағдайларда 15-20 м/с дейін) болады. Егер адам сел ағынына түссе, өлімге алып келуі сөзсіз, сондықтан қауіпсіздік шараларын сақтау ерекше мәнге ие болады.

Қатты жауын-шашынның түсуінен туындаған сел қауіптілігінің белгілері

- ✓ Өзендегі судың шығыны мен лайлылығының күрт артуы.
- ✓ Өзен арнасының жоғарғы бөлігінде балшық шаңы бұлтының және гүрілдің пайда болуы.
- ✓ Селге жақын жерде топырақ беткейін шайқау.

Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелері

- ✓ Өзен арнасына (жайылмасына), құрғақ арнаға және көл бөгетіне жақын жерде демалуға және шатырлы лагерь құруға болмайды.
- ✓ Бақылаушыны алға қойыңыз, сонда ол алда не болып жатқанын көреді және төнген қауіп туралы ескертеді, сонымен қатар өзеннен су алуға барғанда.
- ✓ Сұйық жауын-шашынның қарқынды түсуі және сел қауіптілігінің басқа да белгілері кезінде өзен арнасынан (жайылмасынан), құрғақ арнадан алыстау және аңғардың баурайы бойынша 40-50 м жоғары көтерілу.
- ✓ Сел өткен кезде одан өзен арнасының бойымен қашуға болмайды, аңғардың баурайы бойымен 40-50 м жоғары көтерілу керек (сел тасқынынан тастар ұшуы мүмкін).
- ✓ Тік жартастар мен тік беткейлердің астында тоқтамаңыз (топырақ беткейінің шайқалуынан, сел жақын жерде, құламалар мен тастың түсуі болуы мүмкін).
- ✓ Сел өткеннен кейін өзен арнасына түспеу, өйткені арнада сел қайта қалыптасу мүмкін.
- ✓ Сел жүріп өткеннен соң беткейлердің сырғуынан, үзілген немесе салбырап тұрған электр сымдарынан, бүлінген газ магистралынан абай болған жөн.

2026 жылғы «23» мамырға
 ҚР таулы аудандары бойынша ауа-райы болжамы

Іле Алатау	Түнде жауын-шашын, кей уақытта қатты жауын-шашын (жаңбыр, сулы қар) (1-25 мм), күндіз кей уақытта жаңбыр (1-5 мм). Солтүстік-шығыстан жел соғады 9-14, кей уақытта екпіні 18-23 м/с. 2000 м: Ауа температурасы түнде 0-5, күндіз 6-11 градус жылы. 3000 м: Ауа температурасы түнде 3 аяз-2 градус жылы, күндіз 2-7 градус жылы.
Күнгеі Алатау	Кей уақытта жаңбыр (1-14 мм). Солтүстік-шығыстан жел соғады 9-14, кей уақытта екпіні 18-23 м/с. Ауа температурасы түнде 2-7, күндіз 7-12 градус жылы.
Теріскей Алатау	Жаңбыр, түнде қатты жаңбыр (1-23 мм). Солтүстік-шығыстан жел соғады 9-14, кей уақытта екпіні 18-23 м/с. Ауа температурасы түнде 1-6, күндіз 11-16 градус жылы.
Жетісу Алатау	Түнде кей жерлерде жауын-шашын (жаңбыр, қар) (1-14 мм), күндіз кей жерлерде аздаған жаңбыр (0,0-0,9 мм). Түнде және таңертең кей жерлерде тұман. Солтүстік-шығыстан жел соғады, күші 9-14 м/с. 2000 м: Ауа температурасы түнде 2 градус аяз-3 градус жылы, күндіз 9-14 градус жылы. 3000 м: Ауа температурасы түнде 2-7 градус аяз, күндіз 4-9 градус жылы.
Қырғыз Алатау	Жаңбыр, найзағай, түнде кей уақыттарда қатты жаңбыр (3-15 мм), бұршақ, дауыл. Кей уақыттарда тұман. Солтүстік-шығыстан жел соғады, күші 9-14, кей жерлерде 15-20 м/с. Ауа температурасы түнде 3-8, күндіз 13-18 градус жылы.
Талас Алатау (Жамбыл облысы)	Жаңбыр, найзағай, түнде кей уақыттарда қатты жаңбыр (3-15 мм), бұршақ, дауыл. Кей уақыттарда тұман. Солтүстік-шығыстан жел соғады, күші 9-14, кей жерлерде 15-20 м/с. Ауа температурасы түнде 3-8, күндіз 13-18 градус жылы.
Талас Алатау (Түркістан облысы)	Жаңбыр, түнде кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-20 мм.). Кей уақыттарда бұршақ, найзағай, дауыл. Солтүстік-шығыстан жел соғады, күші 8-13, екпіні 15-20 м/с. Ауа температурасы түнде 6-11, күндіз 15-20 градус жылы.
Өгем жотасы	Жаңбыр, түнде кей уақыттарды қатты жаңбыр (15-20 мм.). Кей уақыттарда бұршақ, найзағай, дауыл. Солтүстік-шығыстан жел соғады, күші 8-13, екпіні 15-20 м/с. Ауа температурасы түнде 11-16, күндіз 18-23 градус жылы.
Маңғыстау таулары	Жауын-шашынсыз. Солтүстік-шығыстан жел соғады, күші 9-14 м/с. Ауа температурасы түнде 15-20, күндіз 26-31 жылы.
Сауыр	Жауын-шашынсыз. Солтүстік-батыстан соғатын жел оңтүстік-батысқа ауысады, күші 9-14, кей жерлерде 15-20 м/с. Ауа температурасы түнде 0-5 градус жылы, кей жерлерде 3 градус үсік, күндіз 12-17, кей жерлерде 9 градус жылы.
Тарбағатай	Жауын-шашынсыз. Солтүстік-батыстан соғатын жел оңтүстік-батысқа ауысады, күші 9-14, кей жерлерде 15-20 м/с. Ауа температурасы түнде 0-5 градус жылы, кей жерлерде 3 градус үсік, күндіз 17-22 градус жылы.
Қазақстандық Алтай	Түнде кей жерлерде аздаған жауын-шашын (жаңбыр, қар) (0,1-0,9 мм). Солтүстік-батыстан соғатын жел оңтүстік-батысқа ауысады, күші 9-14, кей жерлерде 15-20 м/с. Ауа температурасы түнде 0-5 градус жылы, кей жерлерде 4 градус үсік, күндіз 14-19, кей жерлерде 10 градус жылы.

2026 жылғы «24-25 мамырға» арналған
ҚР таулы аумағы бойынша консультативтік болжам

Алматы: 24 мамырда түнде жауын-шашын (жаңбыр, қар), күндіз жаңбыр (1-14 мм), найзағай. 25 мамырда жаңбыр (1-14 мм), найзағай. Ауа температурасы 24 мамырда түнде 0-5, күндіз 8-13 градус жылы, 25 мамырда түнде 2-7, күндіз 10-15 градус жылы.

Жетісу: 24 мамырда түнде жауын-шашын (жаңбыр, қар), күндіз жаңбыр (1-14 мм), найзағай. 25 мамырда жаңбыр (1-3 мм), найзағай. Ауа температурасы 24 мамырда түнде 0-5, күндіз 10-15 градус жылы, 25 мамырда түнде 3-8, күндіз 15-20 градус жылы.

Жамбыл: 24-25 мамырда жаңбыр (1-3 мм), найзағай. Ауа температурасы түнде 3-8, күндіз 15-20 градус жылы.

Түркістан: 24-25 мамырда жаңбыр (1-14 мм), найзағай. Ауа температурасы түнде 5-10, күндіз 15-20 градус жылы.

Маңғыстау: 25 мамырда жаңбыр (1-12 мм), найзағай. Ауа температурасы түнде 12-17, күндіз 23-28 градус жылы.

Абай: 24 мамырда жаңбыр (1-14 мм), найзағай. Ауа температурасы 24 мамырда түнде 6-11, күндіз 18-23 градус жылы, 25 мамырда түнде 2-7, күндіз 20-25 градус жылы.

Шығыс Қазақстан: 24 мамырда түнде жауын-шашын (жаңбыр, қар), күндіз жаңбыр, қатты жаңбыр (1-15 мм), найзағай. 25 мамырда түнде жауын-шашын (жаңбыр, қар) (1-14 мм). Ауа температурасы 24 мамырда түнде 1-6 градус үсік, күндіз 8-13 градус жылы, 25 мамырда түнде 1-6 градус үсік, күндіз 10-15 градус жылы.